

Rubenswandeling (Erfgoedapp)

Content 1 - Villa Edelweiss

Villa Edelweiss is gebouwd in een eclectische stijl, typerend voor het begin van de 20ste eeuw. Tot het begin van de 20ste eeuw bevond zich hier de drankgelegenheid 'In den Meyboom'. Het café was een langwerpige pand opgetrokken uit kalkzandsteen en werd voorafgegaan door een rij linden. Rond 1911 werd het café afgebroken en vervangen door Villa Edelweiss. Als jaar van ingebruikname wordt 1919 aangehaald. Hierop voortgaande is het dus waarschijnlijk dat het bestaande pand net als de directe omgeving zwaar werd beschadigd in 1914 toen hier werd gevochten tegen de Duitsers en dat het huidige 'Villa Edelweiss' werd gebouwd kort na de oorlog. We gaan verder de Victor Servranckxstraat in tot aan het pleintje.

Content 2 – In den Prins en Kosterhuis

Scene 1: In de Prins

Café In den Prins werd oorspronkelijk gebouwd rond 1830 en was ongeveer 130 jaar in bezit van de familie Juliens. In 1858 werd de herberg uitgebreid met een achterliggende danszaal. De herberg brandde af in augustus 1914 tijdens gevechten tussen de Belgen en de Duitsers. In 1921 werd het café heropgebouwd in kalkzandsteen naar een ontwerp van architect Alfred Minner uit Sint-Joost ten Node.

Scene 2: Huis van dokter Louckx

Rechts van het café bevindt zich een statige herenwoning uit het interbellum; In Elewijt is deze woning gekend als het huis waar dokter Louckx meer dan een kwarteeuw zijn praktijk had.

Scene 3: Kosterhuis

Tegenover het café In den prins staat de kosterwoning, een neotraditioneel huis met een gevelsteen gedateerd 1923. Ernaast een voormalig dienstgebouw met een mooie zandstenen rondboogdeur.

Content 2bis – Pastorij en tuin

Een poortje in de muur geeft je toegang tot de tuin die hoorde bij de pastorie. Deze oase van groene rust bevat een kleine speeltuin. Een fijne plek voor de kinderen maar ook voor de andere inwoners die op de babbelbank onder de bruine beuk dorpsnieuwtsjes kunnen uitwisselen. Het pastoriegebouw zelf dateert van 1867 en was oorspronkelijk een klassiek dubbel huis met vijf traveeën. Rond 1907 werd links een travee toegevoegd.

Content 3 - Café 't Hofveld

Op de hoek van de Epegemsesteenweg en de Waversebaan, waar nu de garage staat, was vroeger een café 't Hofveld. Deze herberg trok veel jaren nieuwsgierigen en deelnemers aan autozoektochten, die een blindganger, een niet ontplofte granaat, in de voorgevel kwamen bekijken

Content 4 – Rubenspenseel

Einde van de 18de eeuw was architect Laurent Dewez de heer van het Steen. De architect verwierf faam door zijn ontwerpen van talrijke abdijen en kastelen en ook het tuchthuis in Vilvoorde. In 1781 verkrijgt hij de toestemming om tegenover het kasteel een watergraanmolen te bouwen. Deze watermolen hield op te bestaan omstreeks 1890. Nadat het gebouw een tijdje als landbouwbedrijf had gefungeerd werd het begin 1900 onder naam 'rubens penseel' omgevormd tot een plaats waar bezoekers konden genieten van een hapje en een drankje

Content 5 – Het Steen

Wellicht werd op deze plaats, in de 11e of de 12e eeuw, in de grote bocht van de Barebeek door de heren van Grimbergen, de bouchouts, een motte gebouwd. Deze houten uitkijktoren bevond zich op de grens met, het voor de heren van Grimbergen vijandig gebied van de hertogen van Brabant. Later in de 13e eeuw werd de houten uitkijktoren vervangen door een stenen donjon. Deze vierkante donjon van zowat 6m op 6m, bevond zich op ongeveer 50 meter van het kasteel. Het kasteel zelf werd vermoedelijk tijdens dezelfde periode gebouwd door de Wilres een plaatselijk riddersgeslacht. De Wilres zijn opgevolgd door tal van andere bewoners en het kasteel speelde zijn rol bij de strijd om de Nederlanden op het einde van de 16de eeuw. Het is pas na die woelige periode dat Rubens rond 1634 het kasteel koopt voor 93000 gouden carolussen. Om een idee te geven wat deze som betekent: in de sint-janskerk in Mechelen hangt boven het hoofdaltaar het drieluik 'aanbidding der wijzen' Een topwerk waarvoor Rubens 2300 gouden carolussen aanrekende. Je kan dus uitrekenen hoeveel drieluiken met de aankoopssom van het steen konden gekocht worden. In 1638 verwierf Rubens ook de hoeve die zich voor het kasteel bevindt, Het Hof van Attenvoorde. Het familiepatrimonium werd verder uitgebreid met heel wat gronden in de omgeving van het kasteel waaronder ook Het Hof van Overbeke. Meer uitvoerige informatie hierover kan je terugvinden in uitgaven van de heemkring de Semse.

Content 6 – Sluistoren

Het gebouw in witte zandsteen dat je in een volgende meander van de Zenne kan zien, is de middeleeuwse Sluistoren die omstreeks het einde van de 13e eeuw werd gebouwd op de plaats waar de getijdewerking van Zenne op hield. Met de sluis werd de watertoevoer geregeld voor de iets meer stroomafwaarts gelegen water-, graan- en volmolen. De sluistoren en de molen waren achtereenvolgens eigendom van de Bouchouts, de abdij van Grimbergen en de stad Brussel. Er werden ook vis, sluis-

en vaarrechten geheven. In september 1914 verwoeste kanonvuur het hele complex. Alleen de ruïne van der Sluistoren over de Zenne is bewaard gebleven

Content 7 – Oude brug Weerde

Aan de overzijde van de Zenne zie je nu de kerk van Weerde gekenmerkt door haar spitse toren. De oorspronkelijke kerk werd tijdens de eerste wereldoorlog bij beschietingen grotendeels vernield en nadien heropgebouwd. Op de plaats waar je nu bevindt, lag vroeger de brug over de Zenne en een smal kasseibaantje dat Weerde met Elewijt verbond. Deze brug was in gebruik tot het begin van de zeventiger jaren waarna de nieuwe brug en een nieuwe toegangsweg in gebruik werd genomen.

Content 8 – De Kazerne

De oorsprong van het hof van Overbeke is niet duidelijk maar het is zeker dat het ook eigendom was van Rubens zonder dat dit evenwel in enig document terug te vinden is. In 1735 werd er een nieuwe hofstede gebouwd. Tijdens de Franse bezetting van 1794 tot 1815 diende het als hoofdkwartier van een regiment, vandaar de naam 'kazerne'. In 1936 werd de hofstede aangekocht door de familie Mannaerts die het liet restaureren. Later werd de schuur bewoonbaar gemaakt.

Content 9 – Waversebaan

Elewijt is ontstaan aan een kruispunt van Romeinse secundaire wegen. We bevinden ons nu op de Waversebaan, die toendertijd een heirbaan was naar het zuiden en die de verbinding vormde met Bavay via Asse. De Romeinse nederzetting ontstond tussen de eerste en de vierde eeuw na Christus en was gelegen tussen de Barebeek, de Waversebaan, de Diependaalstraat, de Tervuursesteenweg en de Sweynbeerstraat. Verschillende archeologische vondsten werden opgegraven: waterputten, pottenbakkersovens, munten, allerlei sier – en gebruiksvoorwerpen. De meeste Romeinse vondsten bevinden zich in privaat bezit.

Content 10 – Van Innis

Aan de rechterzijde zie je nu door de bomen de Tervuursesteenweg met de brug over de Barebeek. Op de achtergrond het borstbeeld van Hubert Van Innis. Van Innis werd in Elewijt geboren, oorspronkelijk was hij bierhandelaar maar zijn successen bij het boogschieten maakten dat hij nog enkel voor zijn sport leefde. In 1875, op 9-jarige leeftijd, behaalde hij reeds de Grote Ereprijs te Mechelen; dat was het begin van een loopbaan die 75 jaar zou duren. Tijdens de Olympische spelen van Parijs in 1900 behaalde hij twee gouden en een zilveren medaille. In 1920 won hij opnieuw vier gouden en twee zilveren medailles tijdens de Olympische spelen van Antwerpen. In 1933, Op 67-jarige leeftijd, werd hij nog wereldkampioen.

Content 11 – Sint-Hubertuskerk

De Sint-Hubertuskerk van Elewijt vindt haar ontstaan in de 12de eeuw. De oorspronkelijke Romaanse toren werd geïntegreerd binnen de huidige westgevel van het neogotische gebouw dat dateert van 1847. Voorheen bevond het kerkgebouw zich aan de kant van de steenweg. Als we goed kijken zien we op de gevel van de toren nog de sporen daarvan. Sinds de jaren 1500 wordt de heilige Hubertus in Elewijt aanroepen als beschermer tegen de razernij en hondsdelheid. Tegenover de kerk waren verschillende herbergen gelegen waar de bedevaartgangers terecht konden.